

Holbergprisen overrakt til professor Joan Martinez-Alier

(Bergen, 8. juni 2023) H.K.H. Kronprins Haakon overrakte i dag Holbergprisen til den katalanske forskeren Joan Martinez-Alier, for hans arbeider innen økonomi, politisk økologi og miljørelatert urettferdighet.

Flere hundre norske og utenlandske gjester hadde i dag inntatt Universitetsaulaen i Bergen for å overvære H.K.H. Kronprins Haakons overrekkelse av Holbergprisen til professor emeritus Joan Martinez-Alier. Holbergprisen er verdt NOK 6.000.000, og den tildeles årlig for banebrytende forskning innen fagfeltene humaniora, samfunnsvitenskap, jus og teologi.

«Denne generøse tildelingen setter økologisk økonomi, politisk økologi og debatten om nedvekst i det akademiske søkelyset og nærmere politikken sentrum», sa prisvinneren, som forklarte at et hovedmål er å synliggjøre de mange av verdens miljøkonflikter som bunner i hvordan flyten av energi og ressurser mellom naturen og samfunnet endrer seg.

Et spørsmål om makt

Martinez-Alier er professor emeritus ved Institute of Environmental Science and Technology, Universitat Autònoma de Barcelona (ICTA-UAB). Som fremstående fagperson og offentlig intellektuell er han kjent for å kritisere rådende økonomisk teori og den dominerende forståelsen av økonomisk vekst. Han er sentral innenfor bevegelsen for nedvekst, som mener reduksjon av globalt forbruk og produksjon er nødvendig for å oppnå en velferd som er sosialt rettferdig og økologisk bærekraftig.

I sin takketales beskrev Martinez-Alier hvordan motsetningen mellom økonomi og miljø skjules av en skinnenighet om bærekraftig utvikling. «Økende grad av ulikhet og staters maktbruk gjør det umulig å begrense miljø-ødeleggelse gjennom internasjonale, demokratiske mekanismer», advarte han. «Internasjonale avtaler som sikrer menneskerettigheter og miljø er nå mindre sannsynlige en noen sinne.»

Martinez-Alier beskrev også hvordan forskere innen økologisk økonomi bruker kriterier som tar høyde for at verdier knyttet til økologi, livsunderhold, økonomi, forståelse av det hellige og urfolks landrettigheter, ikke kan uttrykkes som en enkelt regne-enhet. «Hvem har makten til å forenkle kompleksitet og skjule urett og usikkerhet?» spurte prisvinneren. «Politisk økologi som studerer slike konflikter, er nettopp *politisk*.»

Nils Klim-prisen til ung dansk litteraturforsker

I Universitetsaulaen i dag overrakte også forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe årets Nils Klim-pris. Denne prisen er verdt NOK 500.000 og tildeles hvert år en yngre forsker, fra eller i et nordisk land, for fremragende vitenskapelig arbeid innen Holbergprisens fagfelt.

Prisen tildeles i år den danske litteraturforskeren Simona Zetterberg-Nielsen, som er lektor i nordisk språk og litteratur ved Aarhus Universitet. Hun mottar prisen for sin forskning på romanens historie, narratologi, og fiksjonalitet.

Nils Klim-prisvinneren uttrykket sin takknemlighet, ikke bare for prisen, men for Holberguken som en feiring av vitenskapen og de fagfeltene prisen dekker.

«Jeg har gjort 1700-tallsromaner som *Nils Klim* til mitt forskningsfelt, ikke bare på grunn av interessen for historie i seg selv, men også på grunn av svarene som omhandler nåtiden og fremtiden, men som kan ligge skjult i fortiden», forklarte Zetterberg-Nielsen.

«En feiring i *Nils Klims* navn er derfor en feiring 1) av historiske begynnelser; 2) av vitenskap og fiksjon og 3) av motstand mot feilinformasjon og overtro», fortsatte hun. «Jeg kunne ikke være mer stolt av å motta en pris som bærer det navnet.»

Pressebilder, taler, biografier om prisvinnerne, fagkomitéenes uttalelser og fakta om prisene legges ut på <https://holbergprize.org/nb/presserom>.

Kontaktperson, Holbergprisens sekretariat:

Kommunikasjonsrådgiver Ole Sandmo

Tlf: 98 00 18 78

ole.sandmo@uib.no